

Sygn. akt VII U 168/13

POSTANOWIENIE

Dnia 21 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Monika Popielińska
Protokolant:	st.sekr.sądowy Anna Szewczyk

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2013 r. w Gdańsku na rozprawie

odwołania J. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Gdańsku

z dnia 20 listopada 2012 nr (...)

w sprawie J. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Gdańsku

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

postanawia:

1. uchylić zaskarżoną decyzję i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Gdańsku;
2. umorzyć postępowanie w sprawie.

/ Na oryginale właściwy podpis /

Sygn. akt VII U 168/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 listopada 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Gdańsku odmówił ubezpieczonemu J. M. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, albowiem Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 17 listopada 2012 r. orzekła, że nie jest on niezdolny do pracy (k. 47 akt rentowych).

Odwołanie z dnia 24 stycznia 2013 r. (data wpływu do ZUS) od powyższej decyzji pozwanego wniósł ubezpieczony J. M., wskazując iż jego stan zdrowia ciągle się pogarsza i coraz trudniej jest mu utrzymać równowagę. Podał, iż w dniu 27 listopada 2012 r. miał wypadek samochodowy, po którym nasiliły się bóle kręgosłupa i lewej nogi (k. 2 akt sprawy).

W odpowiedzi z dnia 22 stycznia 2013 r. na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko przedstawione w zaskarżonej decyzji (k. 3 akt sprawy).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Ubezpieczony J. M., urodzony (...), z zawodu pracownik przerobu drewna, w dniu 28 września 2012 r. złożył do pozwanego organu wniosek o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

okoliczności bezsporne, vide: wniosek o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy z dnia 28 września 2012 r. – k. 1-3 akt rentowych

W okresie od dnia 06 sierpnia 2006 r. do dnia 30 kwietnia 2012 r. ubezpieczony był uprawniony do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

okoliczności bezsporne, vide: decyzja rentowe pozwanego – k. 74-75, 94-95, 120-121, 130-131, 152-153, 173-174, 187 i 194 akt rentowych

Specjalista neurolog pozwanego w swojej opinii nie stwierdził nieprawidłowości poza pogorszeniem słuchu, w tym odchyłeń od stanu prawidłowego, co uzasadnia twierdzenie, iż stan zdrowia badanego nie utrudnia jego aktywności zawodowej. Lekarz orzecznik pozwanego w opinii lekarskiej z dnia 18 października 2012 r. rozpoznał u ubezpieczonego zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa szyjnego i lędźwiowego bez istotnego uszkodzenia funkcji, nadciśnienie tętnicze kontrolowane lekami oraz dnę moczanową. W orzeczeniu z tej samej daty nie uznał on ubezpieczonego za niezdolnego do pracy.

dowód: opinia specjalisty neurologa pozwanego z dnia 12 października 2012 r. – k. 11-14 dokumentacji lekarskiej, opinia lekarza orzecznika pozwanego z dnia 18 października 2012 r. – k. 4-8 dokumentacji lekarskiej, orzeczenie lekarza orzecznika pozwanego z dnia 18 października 2012 r. – k. 33 akt rentowych

Sprzeciw od orzeczenia lekarza orzecznika wniósł ubezpieczony. Komisja lekarska pozwanego w opinii z dnia 17 listopada 2012 r. rozpoznała u ubezpieczonego zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa C i L/S z okresowym zespołem bólowym, dnę moczanową oraz nadciśnienie tętnicze dobrze kontrolowane – w orzeczeniu z tej samej daty wskazując, iż ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy.

dowód: sprzeciw ubezpieczonego – k. 15 dokumentacji lekarskiej, opinia komisji lekarskiej pozwanego z dnia 17 listopada 2012 r. – k. 18-19 dokumentacji lekarskiej, orzeczenie komisji lekarskiej pozwanego z dnia 17 listopada 2012 r. – k. 43 akt rentowych

Zaskarżoną w sprawie decyzją z dnia 20 listopada 2012 r. pozwany organ rentowy odmówił ubezpieczonemu J. M. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, albowiem komisja lekarska pozwanego orzeczeniem z dnia 17 listopada 2012 r. orzekła, że nie jest on niezdolny do pracy.

dowód: decyzja pozwanego o odmowie prawa do renty z dnia 20 listopada 2012 r. – k. 47 akt rentowych

Celem ustalenia, czy stan zdrowia strony wskazuje, że utraciła ona całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym przy ocenie stopnia i trwałości niezdolności do pracy należy ustalić: stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowości przekwalifikowania zawodowego biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychiczne, najwcześniejszą datę powstania ustalonego stopnia niezdolności do pracy oraz trwałość lub przewidywany okres (od kiedy do kiedy) niezdolności do pracy – konieczne były wiadomości specjalne, zatem Sąd na mocy art. 279, 284 i 292 k.p.c. przeprowadził dowód z opinii biegłych sądowych neurologa oraz kardiologa internisty.

dowód: postanowienie Sądu z dnia 02 kwietnia 2013 r. – k. 12 akt sprawy

Powołani w sprawie biegli sądowi dokonali u ubezpieczonego J. M. rozpoznania następujących schorzeń:

1. zmian zwyrodnieniowo-deformacyjnych odcinka szyjnego kręgosłupa umiarkowanego stopnia
2. zmian zwyrodnieniowo-deformacyjnych odcinka lędźwiowo-krzyżowego kręgosłupa miernego stopnia
3. zaburzeń równowagi w wywiadzie do dalszej obserwacji i diagnostyki
4. nadciśnienia tętniczego przygodnego
5. dny moczanowej.

Po przeprowadzeniu badania klinicznego, ocenie dokumentacji medycznej, biegła sądowa neurolog stwierdziła u badanego brak niezdolności do pracy z przyczyn neurologicznych. Wyjaśniła, iż rozpoznane przez nią zmiany zwyrodnieniowe i bóle kręgosłupa w odcinku szyjnym i lędźwiowo-krzyżowym nie są znaczne i nie ograniczają sprawności wnioskodawcy do pracy. Badaniem neurologicznym nie stwierdzono objawów uszkodzenia lub upośledzenia funkcji układu nerwowego. Zgłaszane zaś sporadyczne zaburzenia równowagi z upadkami nie są dotychczas zdiagnozowane – zaś badany wskazuje, iż nie leczy się neurologicznie. Nie miał wykonywanych badań dodatkowych wyjaśniających zaburzenia równowagi.

dowód: opinia biegłej sądowej neurologa – k. 25-26 akt sprawy

Po zapoznaniu się z danymi z wywiadu, wynikami badania fizykalnego i dokumentacją medyczną akt sprawy biegły sądowy kardiolog internista nie znalazł u wnioskodawcy schorzeń układu krążenia powodujących istotne upośledzenie sprawności u stroju, a tym samym niezdolności do pracy. Wyjaśnił, iż zwyżki ciśnienia mogą jedynie wymagać rozważenia rozpoczęcia farmakoterapii nadciśnienia.

dowód: opinia biegłego sądowego kardiologa internisty – k. 29-31 akt sprawy

Po doręczeniu odpisów opinii powołanych w sprawie biegłych sądowych, żadna ze stron nie wniosła zastrzeżeń i zarzutów do żadnej z opinii.

okoliczność bezsporna, vide: pismo procesowe pozwanego z dnia 06 września 2013 r. – k. 40 akt sprawy

Pismem procesowym z dnia 30 września 2013 r. ubezpieczony wskazał, iż zaistniały w jego stanie zdrowia nowe okoliczności, ponieważ w dniu 23 września 2013 r. w drodze do pracy w trakcie prowadzenia samochodu stracił on przytomność, co doprowadziło do wypadku i dachowania samochodu. Z powodu doznanych obrażeń trafił on do Szpitala (...) w G.na oddział neurochirurgii, gdzie przeszedł operację kręgów szyjnych z wszczepieniem implantu.

dowód: pismo procesowe z dnia 30 września 2013 r. – k. 42 akt sprawy, skierowanie z dnia 26 września 2013 r. – k. 43 akt sprawy, karta pobytu w Szpitalu (...) w G. – k. 44-46 akt sprawy, karta informacyjna leczenia szpitalnego – k. 50-51 akt sprawy, wynik badania diagnostycznego – k. 52 akt sprawy

Sąd Okręgowy zważył, iż postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych ma charakter kontrolny, służy badaniu prawidłowości decyzji organu rentowego i nie może polegać na zastępowaniu tego organu w wydawaniu decyzji ustalających świadczenie z ubezpieczeń społecznych. Postępowanie dowodowe przed sądem jest postępowaniem sprawdzającym, weryfikującym ustalenia dokonane przez organ rentowy (uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2007 r., I UZP 1/07, OSNP 2007 nr 21-22, poz. 323). Z tego powodu sąd co do zasady nie może we własnym zakresie ustalać prawa do świadczenia, a ujawniona w trakcie postępowania sądowego zmiana stanu zdrowia ubezpieczonego jako przesłanka niezdolności do pracy warunkująca prawo do renty, nie może prowadzić do uznania kontrolowanej decyzji za wadliwą i do jej zmiany (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 września 2005 r.,

I UK 382/04, LEX nr 276245). W postępowaniu odwoławczym od decyzji odmawiającej prawa do świadczenia sąd ubezpieczeń społecznych ocenia legalność decyzji według stanu rzeczy istniejącego w chwili jej wydania (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 20 maja 2004 r., II UK 395/03, OSNP 2005 nr 3, poz. 43 oraz z dnia 7 lutego 2006 r., I UK 154/05, LEX nr 272581). Stąd też postępowanie dowodowe przed sądem w sprawie o świadczenie uzależnione od niezdolności ubezpieczonego do pracy powinno zmierzać do ustalenia, czy w dacie orzekania przez organ rentowy po stronie ubezpieczonego występowały w tym zakresie wszystkie przesłanki warunkujące przyznanie świadczenia. Sąd nie ma obowiązku przeprowadzenia dowodów w celu ustalenia niezdolności do pracy, która miała powstać po wydaniu zaskarżonej odwołaniem decyzji odmawiającej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2005 r., I UK 152/04, OSNP 2005 nr 17, poz. 273). Biegli sądowi, przeprowadzający na zlecenie sądu badanie stanu zdrowia ubezpieczonego, nie zastępują lekarza orzecznika ZUS, ani komisji lekarskiej ZUS. Jedynie zgodnie z posiadaną przez nich wiedzą specjalistyczną poddają merytorycznej ocenie trafność wydanego orzeczenia o zdolności do pracy lub jej braku. Dlatego też późniejsza (po wydaniu decyzji) zmiana stanu zdrowia ubezpieczonego nie może stanowić – co do zasady – podstawy do uwzględnienia odwołania.

Zgodnie z art. 477¹⁴ § 4 k.p.c., w sprawie o świadczenie z ubezpieczeń społecznych, do którego prawo jest uzależnione od stwierdzenia niezdolności do pracy lub niezdolności do samodzielnej egzystencji, a podstawę do wydania decyzji stanowi orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub orzeczenie komisji lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i odwołanie od decyzji opiera się wyłącznie na zarzutach dotyczących tego orzeczenia, sąd nie orzeka co do istoty sprawy na podstawie nowych okoliczności dotyczących stwierdzenia niezdolności do pracy lub niezdolności do samodzielnej egzystencji, które powstały po dniu złożenia odwołania od tej decyzji, lecz uchyla decyzję, przekazuje sprawę do rozpoznania organowi rentowemu i umarza postępowanie.

Stosowanie do stanowiska Sądu Najwyższego prezentowanego w uzasadnieniu wyroku dnia 12 stycznia 2012 r. (II UK 79/11) stwierdzić należy, iż „nowe okoliczności„ to schorzenia istniejące przed wydaniem decyzji, lecz wykazane przez ubezpieczonego dopiero po wniesieniu odwołania do sądu albo ujawnione na podstawie badań lekarskich w trakcie postępowania sądowego, których nie oceniał ani lekarz orzecznik, ani komisja lekarska organu rentowego. Jak wskazał Sąd Najwyższy, jeśli ujawnią się one w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, sprawa wraca na etap postępowania przed organem rentowym po to, aby organy orzecznicze Zakładu Ubezpieczeń Społecznych mogły dokonać ponownej oceny stanu zdrowia z ich uwzględnieniem. W sprawie z odwołania od decyzji organu rentowego to jej treść wyznacza przedmiot i zakres rozpoznania oraz orzeczenia sądu pracy i ubezpieczeń społecznych. Zatem tylko na tym obszarze sąd dokonuje jej kontroli zarówno pod względem jej formalnej poprawności, jak i merytorycznej zasadności (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 16 kwietnia 2013 r., III AUa 1347/12).

W rozpoznawanej sprawie nowe okoliczności dotyczące stanu zdrowia ubezpieczonego J. M. jako powstałe dopiero w toku przedmiotowego postępowania i wynikającej z dokumentacji przedłożonej wraz z pismem procesowym z dnia 30 września 2013 r. siłą rzeczy zostały ujawnione już po wydaniu zaskarżonej w sprawie decyzji pozwanego organu rentowego z dnia 20 listopada 2012 r. Nowe okoliczności dotyczące oceny w stanie zdrowia ubezpieczonego związane są z przebiegiem wypadku, jakiemu ubezpieczony uległ w dniu 23 września 2013r. Przy czym podkreślenia wymaga, iż do wypadku doszło na skutek gwałtownego zaślabnięcia ubezpieczonego.

Niewątpliwym jest, iż okoliczności te zaistniały dopiero po wniesieniu odwołania do sądu, oraz że istniały wcześniej. Dopiero bowiem po wniesieniu odwołania ubezpieczony uległ powyższemu wypadkowi, na skutek którego przeszedł stabilizację międzyztrzonową na poziomie C4-C5 z wszczepieniem implantu (k. 50 akt sprawy). Oznacza to, iż cierpi on na nowe schorzenia w zakresie pourazowej dyskopatii kręgosłupa szyjnego, nie brane dotychczas pod uwagę przy wydawaniu spornej decyzji, którego nie oceniał ani lekarz orzecznik, ani komisja lekarska organu rentowego. Mając na względzie powyższe, Sąd zważył, że koniecznym jest ponowna ocena stanu zdrowia i zdolności do pracy ubezpieczonego z uwzględnieniem nowych okoliczności, co w pierwszej kolejności winni uczynić lekarz orzecznik i komisja lekarska pozwanego organu rentowego.

Z uwagi na powyższe, koniecznym było uchylenie zaskarżonej decyzji ZUS z dnia 20 listopada 2012 r. i przekazanie sprawy do rozpoznania organowi rentowemu oraz jednoczesne umorzenie postępowania odwoławczego w niniejszej sprawie, o czym Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 4 k.p.c. jak w punktach 1 i 2 sentencji postanowienia.

/-/ SSO Monika Popielińska